

Bertel Dahlgaard: For at forebygge misforståelser vil jeg sige, at jeg ikke har bebrejdet den højtærede minister, at han ikke har fulgt kommissionsflertallets forslag. I den form, dette forslag foreligger, ville det heller ikke have fået vor tilslutning. Men jeg har sagt, at når man skyder kommissionen helt til side, så når vi ud i det tomme rum, hvor den højtærede minister står alene med det store ansvar for at føre sagen frem på et nyt grundlag.

Den højtærede minister sagde, at man aldrig har set, at man har indlemmet flere kommuner imod de pågældende kommuners vilje. Det er selvfølgelig ikke rigtigt. Der er i henhold til lovgivningen indlemmet mange kommuner her i landet imod de pågældende kommuners vilje, men uden for hovedstadsområdet kan noget sådant ske administrativt i henhold til den af rigsdagen givne lov. Jeg tror heller ikke, at indlemmelsesproblemet som det centrale kan danne grundlaget for den kommende hovedstadsordning. Jeg har den anskuelse, at det centrale, kernen i den kommende ordning må blive en nyskabelse med hensyn til en samvirken mellem kommunerne. Men det, jeg i denne forbindelse har ønsket at sige til den højtærede minister, er dette, at spiren til en sådan samvirken faktisk ligger i hovedstadskommissionens betænkning, og at det derfor havde været et grundlag at bygge på, også for kommissionen, når man blev oplyst om, at ikke ministeriets syn på sagen og formentlig heller ikke de politiske forhold iøvrigt gjorde flertallets forslag gennemførligt. Derfor er det jeg har antydnet — og det er ikke af uvenlighed overfor ministeren, jeg tror snarest, man må sige, det er en venlighed overfor ham —, at det måske var bedst, man lod denne kommission få lejlighed til meget hurtigt at fremkomme med et nyt grundlag, hvor det, der har vakt anstød, er taget bort. Men hvis den højtærede minister ikke vil dette, men mener, at han selv har kraft til at klare sagen, så må jeg ønske ham held med det. Jeg har mine tvivl, men jeg håber, at den højtærede minister, når han nu påtager sig det hele ansvar, da ikke blot er i stand til at løse dette vanskelige, meget vanskelige spørgsmål, men også er i stand til at gøre det meget hurtigt, for det er nødvendigt.

Aksel Larsen: Jeg er fuldt vel klar over, at den højtærede minister har sine vanskeligheder at kæmpe med. Han har kun siddet i sit embede et år, og man kunne naturligvis ikke hverken forlange eller forvente, at ministeren i løbet af et år skulle være i stand til

at fremkomme med et forslag om en ordning af hovedstadsområdets kommunale forhold. Jeg siger dette, for at man ikke skal opfatte de bemærkninger, jeg fremsatte, som en bebrejdelse mod den nuværende højtærede indenrigsminister. Når jeg fremsatte disse bemærkninger, var det, fordi jeg ønskede at fastslå nødvendigheden af, at der snart sker noget.

Den højtærede minister sagde, at det er vistnok aldrig set, at en kommune er blevet indlemmet i en anden kommune mod sit ønske. Jeg skal ikke kunne sige, om det nogensinde er sket, men jeg ved, at det er sket, at man har indlemmet kommuner i andre kommuner mod disse andre kommuners ønske. Som eksempel vil jeg anføre indlemmelsen af Skt. Hans landdistrikt i Odense kommune, hvilket Odense modsatte sig med hænder og fødder. Jeg mener i hvert fald, at man kan ikke lade de enkelte kommuners ønsker — gode vilje eller modvilje — være afgørende, hvis det er store samfundsmæssige interesser, der står på spil; hvis man skal lave en hovedstadsordning, som tilfredsstiller samtlige kommunalfolk i hovedstadskommunerne, får man ingen hovedstadsordning. Det kan man lige så godt se i øjnene.

Det var de bemærkninger, jeg havde at gøre. Jeg føler kun trang til at tilføje, at mig bekendt er det første gang i en sag af blot nogenlunde betydning i det danske folketing, at det konservative parti ikke har haft nogen ordfører og ikke har kunnet bringe nogen mening til udtryk. Selv den unge og raske vicekonge af Frederiksberg er ikke alene tavs, men glimrer også for en gangs skyld ved sin fraværelse under denne debat.

Indenrigsministeren (Smørum): Jeg er naturligvis ikke uvidende om, at der har fundet indlemmelser sted mod de pågældende kommuners ønsker, men det, jeg udtrykte min tvivl om, var, at rigsdagen vil vedtage en lov efter de retlingslinier, der er angivet i flertalsbetænkningen — at en lang række store omegnskommuner skal indlemmes i Københavns kommune —, når man ved, at det er mod disse kommuners ønske. Det var det, jeg udtalte min betænkelighed ved; jeg har jo dog haft lejlighed til at foretage nogle undersøgelser af, om der var mulighed for at gennemføre en lovgivning efter de retningslinier, som her er angivet, og det er min opfattelse, at det var der ikke.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard siger, at han heller ikke ønskede, at et lovforslag udformet på den måde, som det er